

Beeldbeschouwing

VOORSTELLING - wát zie je?

Beschrijf dat wat je ziet zo **objectief** mogelijk

- **Wat voor soort voorstelling?**

(Portret - stilleven - landschap - bijbels tafereel, enz.)

- **Figuratief of abstract?**

(Gedetailleerd – vereenvoudigd - half-abstract - vervormd)

- Naar de **waarneming** of naar de **fantasie/verbeelding?**

(Natuurgetrouw - vervreemdend - expressief – symbolisch, enz.)

VORMGEVING - hóe is het vormgegeven?

Kleur

kleurzuiverheid
primaire kleuren
secundaire kleuren
tertiaire kleuren
expressief kleurgebruik
symbolisch kleurgebruik
schematisch kleurgebruik
functioneel kleurgebruik
optische kleurmenging
kleurverloop
monochroom - polychroom

kleurcontrasten

- licht-donker contrast
- complementair contrast
- warm-koud contrast

Vorm

vormsoort
figuratief
non-figuratief, abstract
half-abstract
vereenvoudigd
gestileerd
schematisch
gestroomlijnd
formaat
maatverhouding
volume

vormcontrasten

- organisch / geometrisch
- open / gesloten vorm
- vorm / restvorm

Licht

lichtbron	strijklicht
lichtsterkte	schaduw
diffuus licht	slagschaduw
glimlicht	eigen schaduw
lichtrichting	licht-schaduwwerking
tegenlicht	plasticiteit
meelicht	stofuitdrukking
zijlicht	licht-donker contrast
	clair-obscur

Lijn

	contour
	lijnrichting
lijnsoort	lineair
lijndikte	lijnwerking

Ruimte

standpunt
centraal perspectief
vogelvluchtperspectief
kikvorsperspectief
verdwijnpunt
horizon en ooghoogte
plasticiteit
ruimtelijkheid
optische illusie
close-up

ruimtesuggestie

- voorgrond / achtergrond
- groot voor / klein achter
- stapeling, hoger / lager
- afsnijding
- overlapping
- coulissewerking / plans
- kleurperspectief
- atmosferisch perspectief
- vervaging
- scherptediepte
- lijnperspectief
- repousoir
- verkorting

Structuur & Textuur

structuur	constructie
textuur	materiaal & techniek

Compositie

vlakverdeling	richting
lay-out / opmaak	beeld-as
uitsnede	symmetrie - asymmetrie
kader	regelmatig-onregelmatig
aanzicht	herhaling / ritme

compositie(grond)vorm/schema

- centrale compositie
- diagonale compositie
- over-all compositie
- driehoekcompositie
- geometrische compositie
- bewegingscompositie

effect of werking van compositie

- samenhang / eenheid
- rust / evenwicht / harmonie
- dynamiek / beweging / spanning
- aandacht richten op een punt
- kijkrichting sturen

Materiaal & Techniek

- Welke materialen en technieken zijn gebruikt?

Het gekozen materiaal bepaalt mede de sfeer in een werk, net als de techniek (ook wel **hanteringwijze**). Is de verf beheerst glad geschilderd met een penseel of juist grof aangebracht in klodders met een paletmes?

Zeggingskracht

- Wat is de sfeer/zeggingskracht van het kunstwerk?

(Vrolijk, somber, agressief, angstig, zelfbewust, verstild, lieflijk, geëmotioneerd, zakelijk, futuristisch, beweeglijk/dynamisch, romantisch, religieus, klassiek, feestelijk, peinzend, dromerig, enz.)

Voorstelling en vormgeving werken samen, er is sprake van **samenhang** waardoor ze een beeld zeggingskracht geven. (Een wild en dramatisch gevecht zal d.m.v. een diagonale compositie en vanuit een laag standpunt in clair-obscur met een repoussoir...er dynamischer en overtuigender uitzien!)

Functie

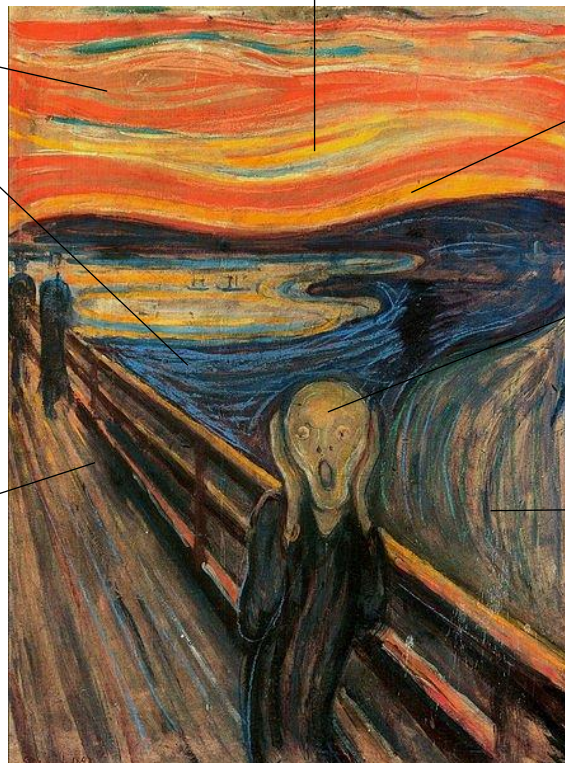
- Wat is het doel van het kunstwerk?

(Gebruiksfunctie, decoratieve functie, verwijzende/symbolische functie, esthetische functie, educatieve functie, historische functie, waarschuwende functie, wervende functie, spottende functie, enz.)

Kleur: oranje en blauwe kleuren vormen zowel een **complementair** als een **warm-koudcontrast**. In de brug en mensfiguren zijn vooral bruintinten en zwart (niet-kleur) gebruikt. Er zijn zowel **secundaire** als **tertiaire** kleuren zichtbaar (onverzadigde kleuren). Over het algemeen zijn er **sombere kleuren** gebruikt, met uitzondering van het felle oranje/geel. De kleuren versterken het gevoel in het schilderij, er is sprake van **expressief kleurgebruik**.

Ruimte: doordat de lijnen van de brug naar een verdwijnpunt lopen is er sprake van **lijnperspectief** dat voor **diepte/ruimtesuggestie** zorgt. De mensfiguren links in het schilderij zijn **kleiner** en **hoger** afgebeeld dan de hoofdfiguur in de **voorgond**, dit zorgt ook voor ruimtewerking. Daarnaast **overlappen** verschillende vormen elkaar en zie je links **afsnijding** van de brug en mensfiguren.

Vorm & Lijn: de **grillige lijnen** in de lucht en het water vormen een **contrast** met de **strakke lijnen** van de brug. Deze golvende lijnen werken ook als echo of versterking van de schreeuw, daarom noem je dit ook wel **expressieve lijnwerking**. Je kunt hier ook spreken van een **vormcontrast** tussen **organische vormen** (mensfiguur, water en lucht) en **geometrische vormen** (balustrade, brug).

Licht: op de felle lucht na is het schilderij vrij donker, er is dus een **licht-donkercontrast** tussen lichte partijen (de lucht, reflectie in water en het gezicht van de hoofdfiguur) en donkere partijen.

Compositie: de centrale figuur staat in het midden van het werk, het is een **centrale compositie**. De lijnen van de brug en het lijnenspel in de lucht en het water sturen de **kijkrichting** van de beschouwer.

Materiaal & Techniek: de combinatie van olieverf met pastelkrijt, twee hele verschillende materialen, versterkt de onrust/chaos in het werk. De lijnen lijken **heel wild geschilderd/neergezet** (hanteringwijze), er is een **losse schildertoets** zichtbaar. Dit suggereert dat het **vanuit gevoel** is vormgegeven.

Edvard Munch, *De Schreeuw*, 1893
Olieverf, pastel en tempera op karton, 91 x 74 cm

Zeggingskracht: het geheel van voorstelling en vormgeving zorgt voor een **angstige sfeer**.

Functie: de schilder wil met dit werk **uiting** geven aan een **gevoel van wanhoop**.